DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)
28. januar 1999 *

I sag C-303/97,

angående en anmodning, som Bundesgerichtshof (Tyskland) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Verbraucherschutzverein eV

mod

Sektkellerei G. C. Kessler GmbH og Co.,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 13, stk. 2, litra b), i Rådets forordning (EØF) nr. 2333/92 af 13. juli 1992 om fastsættelse af almindelige regler for betegnelse og præsentation af mousserende vine og mousserende vine tilsat kulsyre (EFT L 231, s. 9),

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-P. Puissochet, og dommerne J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, D. A. O. Edward og M. Wathelet (refererende dommer),

* Processprog: tysk.

generaladvokat: N. Fennelly
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Verbraucherschutzverein eV ved professor ved universitetet i Bremen N. Reich

— Sektkellerei G. C. Kessler GmbH og Co. ved advokat K. Bauer, Köln

— den tyske regering ved afdelingschef E. Röder, Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtiget

— den franske regering ved fuldmægtig F. Pascal og kontorchef K. Rispal-Bellanger, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved K.-D. Borchardt, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 9. juli 1998 er afgivet mundtlige indlæg af Verbraucherschutzverein eV ved N. Reich, af Sektkellerei G. C. Kessler GmbH og Co. ved advokat K. Bauer, af den franske regering ved sekretær C. Vasak, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved K.-D. Borchardt,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 29. september 1998,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 26. juni 1997, indgået til Domstolen den 25. august 1997, har Bundesgerichtshof i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 13, stk. 2, litra b), i Rådets forordning (EØF) nr. 2333/92 af 13. juli 1992 om fastsættelse af almindelige regler for betegnelse og præsentation af mousserende vine og mousserende vine tilsat kulsyre (EFT L 231, s. 9).

2 Spørgsmålene er rejst under en tvist mellem en forening til beskyttelse af forbrugerne, Verbraucherschutzverein eV (herefter »Verbraucherschutzverein«), og Sektkellerei G. C. Kessler GmbH og Co. (herefter »Kessler«) vedrørende anvendelsen af betegnelsen »Hochgewächs« på etiketten på flasker med »Sekt« (en mousserende vin), som sælges af Kessler.

Fællesskabsretten

3 Rådets forordning (EØF) nr. 2392/89 af 24. juli 1989 fastsætter almindelige regler for betegnelse og præsentation af vin og druemost (EFT L 232, s. 13).

4 Forordningens artikel 11, stk. 1, fastsætter de angivelser, som skal figurere på etiketten for kvalitetsvine fremstillet i bestemte dyrkningsområder (herefter »kvbd«). Ifølge artikel 11, stk. 2, litra c), kan der for de nævnte vine

»i etiketbetegnelsen tilføjes angivelse af

...

c) et mærke i henhold til betingelserne i artikel 40

...

k) nærmere oplysninger om

— fremstillingsmåde

— produktets art

— en farve, der er karakteristisk for den pågældende kvbd

for så vidt som sådanne angivelser er fastlagt ved fællesskabsbestemmelser eller af producentmedlemsstaten. Anvendelsen af sådanne angivelser kan dog forbydes som betegnelse for kvbd fra et bestemt dyrkningsområde, hvor sådanne angivelser ikke er sædvane

...«

5 Ifølge artikel 40, stk. 2, i forordning nr. 2392/89 må mærket ikke være af en sådan art, at det kan give anledning til forveksling eller vildlede forbrugeren.

6 I overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, litra k), i forordning nr. 2392/89 bestemmes det i artikel 14, stk. 3, litra a), i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3201/90 om gennemførelsesbestemmelser for betegnelse og præsentation af vin og druemost (EFT L 309, s. 1), at angivelsen »Riesling-Hochgewächs« bl.a. kan anvendes til betegnelse af en tysk kvbd.

7 Forordning nr. 2333/92 indeholder nærmere regler om betegnelse og præsentation af mousserende vine og mousserende vine tilsat kulsyre.

8 Denne forordnings artikel 3 vedrører de obligatoriske angivelser, som skal figurere på etiketten på flasker med mousserende vine eller mousserende vine tilsat kulsyre.

9 Ifølge artikel 4, stk. 1, første led, i forordning nr. 2333/92 kan der til disse angivelser tilføjes andre angivelser, såfremt »disse ikke vil kunne vildlede de personer, til hvem disse oplysninger er rettet ...«

10 I så henseende udtales det i ottende betragtning:

»for at lette handelen med disse produkter bør de pågældende selv kunne vælge, hvilke valgfrie angivelser de ønsker at anvende, og der bør ikke opstilles nogen udtømmende liste; dette valg skal dog begrænses til angivelser, der ikke er forkerte, og som ikke vil kunne vildlede den endelige forbruger eller andre, til hvem de er rettet«.

11 Ifølge artikel 6 i forordning nr. 2333/92 kan der anvendes forskellige fakultative angivelser på etiketten. Herom indeholder stk. 8 navnlig følgende bestemmelse:

»Angivelse af en oplysning vedrørende bedre kvalitet er kun tilladt for:

— en mkvbd

— en mousserende kvalitetsvin

...«

12 Artikel 13 i forordning nr. 2333/92 bestemmer:

»1. Betegnelsen og præsentationen af de i artikel 1, stk. 1, nævnte produkter samt reklame for disse produkter under enhver form må ikke være fejlagtig eller kunne give anledning til forvekslinger eller vildlede de personer, til hvem de er rettet ...

2. Når betegnelse, præsentation og reklame vedrørende de i artikel 1, stk. 1, nævnte produkter suppleres med mærker, må disse mærker ikke indeholde ord, dele af ord, symboler eller illustrationer,

a) der er af en sådan art, at de kan give anledning til forvekslinger eller vildlede de personer, til hvem de er rettet, jf. stk. 1,

eller

b) som kan forveksles med hele eller dele af betegnelsen for en bordvin, en kvalitetsvin fra et bestemt dyrkningsområde, herunder en mkvbd eller en importeret vin, hvis betegnelse er omfattet af fællesskabsbestemmelser, eller med betegnelsen for et andet produkt omhandlet i artikel 1, stk. 1, eller som er identiske med betegnelsen for et sådant produkt, uden at en sådan betegnelse eller præsentation er tilladt for de produkter, der er anvendt til fremstilling af cuvéen af den pågældende mousserende vin.

3. Uanset stk. 2, litra b), kan indehaveren af et almindeligt kendt mærke, der er registreret for et af de i artikel 1, stk. 1, omhandlede produkter, og som indeholder ord, der er identiske med navnet på et bestemt dyrkningsområde eller med navnet på en geografisk enhed, der er mindre end et bestemt dyrkningsområde, dog, selv

om han efter stk. 2 ikke har ret hertil, fortsat anvende et sådant mærke, hvis det svarer til den oprindelige indehavers identitet eller til identiteten af den person, der oprindeligt har lagt navn til det pågældende produkt, forudsat at mærket er blevet registreret mindst 25 år inden producentmedlemsstatens officielle anerkendelse af det pågældende geografiske navn i overensstemmelse med artikel 1, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 823/87 for så vidt angår kvbd, og forudsat at mærket faktisk er blevet anvendt uafbrudt siden.

Mærker, som opfylder betingelserne i første afsnit, må ikke hindre brugen af navne på geografiske enheder, når navnene anvendes til betegnelse af en kvbd.«

13 Det udtales i så henseende i forordningens attende betragtning, at man med henblik på at skabe forudsætninger for en loyal konkurrence mellem de forskellige mousserende vine og mousserende vine tilsat kulsyre »ved betegnelsen og præsentationen af disse vine [bør] forbyde elementer, der kan skabe forvekslinger eller fejlagtige opfattelser hos de personer, til hvem de er rettet; navnlig bør forbud for så vidt angår de mærker, der benyttes ved betegnelsen af de mousserende vine og mousserende vine tilsat kulsyre, være ensartede«.

Tvisten i hovedsagen

14 Kessler har i ca. 60 år fremstillet sekt på basis af fransk vin fremstillet af druesorten »Chardonnay« og markedsført denne under betegnelsen »Kessler Hochgewächs«, hvilken betegnelse i Tyskland har været beskyttet som varemærke siden den 7. juni 1950.

15 Betegnelsen »Riesling Hochgewächs« har været beskyttet i Tyskland siden 1986 i henhold til vinbekendtgørelsens § 8 a (Weinordnung), som i 1995 blev ændret til § 34 (BGBl. I, s. 630), og betegner en hvidvin, som opfylder visse kvalitetskriterier, og som udelukkende fremstilles på grundlag af druesorten »Riesling«. § 34 lyder:

»En hvid kvalitetsvin må kun betegnes som en 'Riesling-Hochgewächs', såfremt den udelukkende er fremstillet på grundlag af druer af druesorten 'Riesling', såfremt den druemost, der anvendes til fremstillingen, har et naturligt alkoholindhold på mindst 1,5% vol. over det naturlige mindstealkoholindhold, som er fastsat for det pågældende dyrkningsområde eller den del af dette, hvor druerne er høstet, og såfremt den ved den officielle kvalitetskontrol har opnået mindst 3,0 point.«

16 Verbraucherschutzverein anlagde sag ved Landgericht for at få nedlagt forbud over for Kessler mod, at selskabet fortsat solgte sine mousserende vine under betegnelsen »Hochgewächs«, under henvisning til, at det kunne forlede forbrugerne til at tro, at vinen var fremstillet på grundlag af »Riesling«, hvorfor betegnelsen var i strid med artikel 13, stk. 2, litra b), i forordning nr. 2333/92 samt visse bestemmelser i den tyske lov om illoyal konkurrence (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb).

17 Ved Landgericht bestred Kessler, at forbrugerne kunne blive vildledt dels, da selskabet ikke længere anvendte hele betegnelsen »Riesling Hochgewächs«, dels da den omstændighed, at selskabet anvendte betegnelsen for en mousserende vin, ikke gav forbrugerne noget grundlag for at slutte sig til, hvilken basisvin der benyttes. Subsidiært anførte Kessler, at selskabet havde opnået en velerhvervet ret til betegnelsen »Kessler Hochgewächs«, da det har anvendt denne i Tyskland som beskyttet varemærke siden 1950, og da der ikke på grundlag af en fortolkning af forordning nr. 2333/92 kunne gøres indgreb i denne varemærket.

18 Landgericht frifandt Kessler for Verbraucherschutzverein's påstand, og foreningen indgav herefter appel til Oberlandesgericht Köln. Appelretten stadfæstede frifindelsen med den begrundelse, at det ganske vist meget vel var tænkeligt, at en ikke uvæsentlig del af forbrugerne får indtryk af, at den vin, som anvendes til fremstillingen af cuvéen, opfylder de druesorts- og kvalitetskriterier, som er fastsat i vinbekendtgørelsen for en »Riesling Hochgewächs«-vin, men at det kun er de forbrugere, som kender vinbetegnelsen »Riesling Hochgewächs«, der kan tænkes at blive vildledt. Under alle omstændigheder havde Verbraucherschutzverein ikke fremlagt bevis for, at en ikke uvæsentlig del af forbrugerne var blevet vildledt. Ifølge appelretten var det ved anvendelsen af artikel 13, stk. 2, litra b), i forordning nr. 2333/92 ikke blot nødvendigt at fastslå, at den omstændighed, at udtrykket »Hochgewächs«, som findes på etiketten på flasker med mousserende vin, var identisk med en del af betegnelsen for en anden vin, som fremstilles efter andre normer, i sig selv kunne medføre en risiko for forveksling (»abstrakte Verwechslungs-bzw. Irreführungsgefahr«), men tillige nødvendigt at godtgøre, at dette udtryk rent faktisk var egnet til at vildlede forbrugerne (»konkrete Verwechslungs-bzw. Irreführungsgefahr«).

19 Verbraucherschutzverein indgav revisionsanke til Bundesgerichtshof, som er i tvivl om fortolkningen af artikel 13, stk. 2, litra b), i forordning nr. 2333/92. Efter den forelæggende rets opfattelse er spørgsmålet i hovedsagen, om det er tilstrækkeligt, at der består en abstrakt forvekslingsrisiko, for at anvende det forbud mod at benytte visse mærker, som er indeholdt i denne bestemmelse, således at det ikke er nødvendigt at godtgøre, at den anvendte betegnelse virkelig er egnet til at vildlede forbrugerne og dermed at påvirke deres økonomiske adfærd.

20 I denne forbindelse rejser Bundesgerichtshof navnlig det spørgsmål, om det fremgår af den omstændighed, at begreberne »forveksling« og »vildledning« anvendes alternativt i artikel 13, stk. 1 og 2, litra a), hvorimod det alene kræves efter samme artikels stk. 2, litra b), at de pågældende betegnelser »kan forveksles«, at det er nødvendigt for at anvende forbuddet i de to første tilfælde, at der fremlægges bevis for, at forbrugere faktisk er blevet vildledt, mens det i det tilfælde, som er omhandlet i artikel 13, stk. 2, litra b), er tilstrækkeligt, at de pågældende betegnelser i sig selv »kan« forveksles.

21 For det tilfælde, at den sidstnævnte fortolkning anlægges, har den forelæggende ret endvidere rejst det spørgsmål, om den krænkelse af den intellektuelle ejendomsret, som i så tilfælde må antages at foreligge, er lovlig efter principperne om beskyttelse af de grundlæggende rettigheder.

22 Bundesgerichtshof har på denne baggrund besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»1) Er det tilstrækkeligt for at anvende forbuddet i den nævnte forordnings artikel 13, stk. 2, litra b), at det fastslås, at et ord i et mærke, som anvendes til betegnelse af en mousserende vin (her ordet 'Hochgewächs'), kan forveksles med en del af betegnelsen for en (ikke anvendt) vin til fremstilling af en mousserende vins cuvée (her betegnelsen 'Riesling-Hochgewächs'), selv om det hverken er fastslået, at en væsentlig del af forbrugerne har fejlagtige forestillinger om cuvéens beskaffenhed, som påvirker købet af vinen, eller at indehaveren af mærket har haft til hensigt at vildlede?

2) Såfremt spørgsmål 1 skal besvares bekræftende, kan den industrielle og kommercielle ejendomsret, som indehaveren af mærket har erhvervet på grund af en lang og uforstyrret anvendelse af sit mærke i indlandet, anses for en beskyttelsesværdig interesse af højere rang, som udelukker anvendelsen af forbuddet i den nævnte forordnings artikel 13, stk. 2, litra b), mod at benytte visse betegnelser?«

Første spørgsmål

23 Artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 2333/92 bestemmer, at mærker, som supplerer betegnelsen, præsentationen eller reklamen vedrørende en mousserende vin, bl.a. ikke må indeholde ord, der er af en sådan art, at de kan give anledning til forvekslinger eller vildlede de personer, til hvem de er rettet [litra a)], eller som kan

forveksles med hele eller dele af betegnelsen bl.a. for en kvbd, hvis betegnelse er omfattet af fællesskabsbestemmelser, eller som er identiske med betegnelsen for en sådan vin, »uden at en sådan betegnelse eller præsentation er tilladt for de produkter, der er anvendt til fremstillingen af cuvéen af den pågældende mousserende vin« [litra b)].

24 Den franske regering har gjort gældende, at fællesskabsretten ikke kræver, at det bevises, at der er risiko for forveksling i de tilfælde, hvor et varemærke indeholder udtryk, som indgår i en betegnelse, der er forbeholdt præsentationen af visse vine. Fællesskabsbestemmelserne yder nemlig en objektiv beskyttelse af de heri fastsatte betegnelser og indrømmer eneret til at anvende disse i forbindelse med udbud af vin til salg. Fællesskabslovgiver har således ikke fastsat nogen betingelser vedrørende beviset for, at forbrugerne forveksler et udtryk med en betegnelse, som er forbeholdt præsentationen af visse vine, når det pågældende produkt, som det er tilfældet i denne sag, indeholder et udtryk, som svarer til det, der findes i betegnelsen.

25 Også Verbraucherschutzverein har gjort gældende, at fællesskabsreglerne ikke kræver, at der føres bevis for, at der faktisk har fundet en forveksling sted. Det er tilstrækkeligt, at der består en abstrakt risiko for vildledning, uanset hvilke virkninger anvendelsen af varemærket har haft for en bestemt gruppe forbrugere.

26 Til støtte for sin fortolkning har Verbraucherschutzverein gjort gældende, at Domstolen i dommen af 25. februar 1981 i Weigand-sagen (sag 56/80, Sml. s. 583), som vedrørte Rådets forordning (EØF) nr. 355/79 af 5. februar 1979 om fastsættelse af almindelige regler for betegnelse og præsentation af vin og druemost (EFT L 54, s. 99), under hensyn til de særlige formål med den pågældende markedsordning anlagde en abstrakt fortolkning af forbuddet mod at benytte angivelser, som kan give anledning til forveksling. Kun en sådan fortolkning kunne efter Domstolens opfattelse sikre en ensartet anvendelse af fællesskabsretten, der ikke afhænger af de nødvendigvis forskellige opfattelser hos forbrugerne i de forskellige medlemsstater.

27 Det må for det første konstateres, at varemærket »Kessler Hochgewächs« ikke er identisk med betegnelsen »Riesling Hochgewächs«, hvorfor der ikke foreligger den situation, der er omhandlet som det andet af de to alternativer, der er nævnt i artikel 13, stk. 2, litra b), i forordning nr. 2333/92, og som vedrører den uretmæssige anvendelse af en betegnelse, der ifølge fællesskabsreglerne som sådan er forbeholdt visse vine.

28 Hvad herefter angår den situation, der er omhandlet som det første af de to alternativer, der er nævnt i artikel 13, stk. 2, litra b), i forordning nr. 2333/92, må man i lighed med den forelæggende ret spørge, om det er tilstrækkeligt at fastslå, at et mærke, som indeholder et ord, der indgår i betegnelsen for et af de produkter, som er nævnt i denne bestemmelse, i sig selv kan forveksles med den anførte betegnelse, eller om det tillige skal godtgøres, at der ved anvendelse af dette mærke er risiko for, at forbrugerne danner sig en fejlagtig opfattelse af cuvéens sammensætning, som kan påvirke deres økonomiske adfærd.

29 I den forbindelse må det for det første bemærkes, at det for visse vines vedkommende, herunder for »mousserende kvalitetsvine«, ifølge artikel 6, stk. 8, i forordning nr. 2333/92 udtrykkeligt er tilladt at anvende oplysninger vedrørende bedre kvalitet.

30 Hvis sådanne oplysninger kan give anledning til forvekslinger hos forbrugerne, er de omfattet af det særlige forbud i artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 2333/92, såfremt de har karakter af et beskyttet varemærke, mens de i andre tilfælde er omfattet af det generelle forbud i artikel 4, stk. 1, og i artikel 13, stk. 1. Der findes dog intet grundlag for den antagelse, at fællesskabslovgiver har villet fastsætte

forskellige kriterier for bedømmelsen af begrebet forveksling, afhængig af, om oplysningen udgør et beskyttet varemærke eller ej, så meget mindre som artikel 13, stk. 1, og artikel 13, stk. 2, litra a), i de sproglige versioner enten anvender det samme udtryk, nemlig »af en sådan art, at de kan give anledning til forvekslinger eller vildlede«, eller udtryk, som i det store og hele er identiske.

31 Ganske vist har fællesskabslovgiver i artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 2333/92 angivet to forskellige typer af forvekslingsrisici som følge af anvendelsen af mærker, der supplerer betegnelsen, præsentationen eller reklamen vedrørende en mousserende vin. Denne forskel i forvekslingsrisikoen, som modsvarer sondringen i litra b) mellem de særlige risici for forveksling, som beror på egenskaberne ved den basisvin, der anvendes til fremstilling af cuvéen, og det særlige tilfælde, hvor der anvendes et mærke, som er identisk med en beskyttet betegnelse, bekræfter imidlertid ikke i sig selv den opfattelse, at fællesskabslovgiver har tilsigtet, at udtrykkene »af en sådan art, at de kan give anledning til forvekslinger eller vildlede ...« og »som kan forveksles« i henholdsvis litra a) og b) i artikel 13, stk. 2, skulle have en forskellig betydning.

32 Desuden har fællesskabslovgiver, som anført af Kommissionen og den tyske regering, ved at tillade, at varemærker benyttes til at supplere betegnelsen, præsentationen og reklamen vedrørende mousserende vine, i sagens natur ønsket at foretage en afvejning af interesserne mellem, på den ene side, hensynet til beskyttelsen af forbrugerne og navnlig retten til ikke at blive vildledt vedrørende et produkts væsentlige egenskaber, og, på den anden side, hensynet til beskyttelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder og navnlig indehavernes lovlige interesse i at anvende et varemærke og udnytte dette i handelsmæssigt øjemed. Det ville forstyrre denne afvejning alvorligt, hvis den blotte risiko for en forveksling uden hensyn til de pågældende forbrugeres opfattelse eller vaner var tilstrækkelig til at forhindre anvendelsen af en betegnelse, der er beskyttet som varemærke.

33 Endelig har Domstolen fastslået i præmis 28 i dommen af 29. juni 1995 i Langguth-sagen (sag C-456/93, Sml. I, s. 1737), der vedrørte artikel 40 i forordning nr. 2392/89, som har næsten samme ordlyd som artikel 13 i forordning nr. 2333/92,

at det ikke kan antages, at et mærke, fordi det præsenteres på en iøjnefaldende måde, kan give anledning til forveksling eller vildlede de personer, til hvem det er rettet, selv om det indeholder et ord, som i de omtvistede bestemmelser er anført som en angivelse, der kan anvendes i betegnelsen for en kvbd. Domstolen tilføjede i præmis 29, at det fremgår af ordlyden af artikel 40 i forordning nr. 2392/89, at formålet med denne bestemmelse hovedsagelig er at forbyde falsk anvendelse af mærker. Det fremgår af denne dom, at det er en betingelse for, at et mærke kan antages at give anledning til forvekslinger eller vildlede de personer, til hvem det er rettet, at det godtgøres, at der i betragtning af de pågældende forbrugeres opfattelse eller vaner består en reel risiko for, at deres økonomiske adfærd påvirkes deraf.

34 I modsætning til, hvad Verbraucherschutzverein har gjort gældende, modsiger ovennævnte dom i Weigand-sagen ikke den anlagte fortolkning, da det ikke følger af dommen, at den forvekslingsrisiko, som er omhandlet i de bestemmelser, dommen vedrører, vil kunne fastslås uden hensyn til de pågældende forbrugeres opfattelse eller vaner.

35 I øvrigt kan Verbraucherschutzverein ikke med rette gøre gældende, at den anlagte fortolkning vil medføre betydelige økonomiske og tidsmæssige omkostninger, idet den vil kræve, at der ved anvendelsen af artikel 13, stk. 2, litra b), i forordning nr. 2333/92 foretages en undersøgelse hos et repræsentativt udsnit af forbrugerne eller indhentes en sagkyndig erklæring, hvilket ifølge Verbraucherschutzverein i praksis vil medføre, at de pågældende berøves deres retsbeskyttelse, og at forbuddet i den nævnte bestemmelse bliver indholdsløst.

36 Som Domstolen nemlig flere gange har fastslået vedrørende tilsvarende bestemmelser som artikel 13 i forordning nr. 2333/92, der har til formål at undgå vildledning af forbrugerne, og som er indeholdt i en række retsakter i den afledede ret, der har almengyldig karakter, eller som er udstedt for en bestemt sektor, tilkommer det den nationale ret at vurdere, om en betegnelse, et varemærke eller en reklameangivelse er vildledende (jf. bl.a. dom af 17.3.1983, sag 94/82, De Kikvorsch, Sml. s. 947, af 26.11.1996, sag C-313/94, Graffione, Sml. I, s. 6039, af 16.1.1992, sag C-373/90, X, Sml. I, s. 131, præmis 15 og 16, og af 16.7.1998, sag C-210/96, Gut Springenheide og Tusky, Sml. I, s. 4657). Det påhviler i denne

sag den nationale ret at vurdere, om et varemærke eller en del heraf efter sagens omstændigheder, når henses til de forbrugere, som det er rettet til, kan forveksles med hele eller dele af betegnelsen for visse vine. I så henseende fremgår det endvidere af Domstolens praksis, at den nationale ret skal tage hensyn til den formodede forventning hos en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger (jf. ovennævnte dom i sagen Gut Springenheide og Tusky, præmis 31 og 32).

37 Kun hvis den nationale ret finder det særligt vanskeligt at vurdere, om mærket er vildledende, skal den i mangel af fællesskabsbestemmelser på området bedømme, om der på de betingelser, som er fastsat i dens nationale retsregler, som vejledning for dens dom bør træffes bestemmelse om bevisoptagelse såsom en sagkyndig undersøgelse eller en opinionsundersøgelse (jf. ovennævnte dom i sagen Gut Springenheide og Tusky, præmis 35 og 37), og skal i givet fald anordne foreløbige forholdsregler.

38 På grundlag af samtlige foranstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 13, stk. 2, litra b), i forordning nr. 2333/92 skal fortolkes således, at det, for at det i bestemmelsen indeholdte forbud kan anvendes, ikke er tilstrækkeligt at fastslå, at et mærke, som indeholder et ord, der indgår i betegnelsen for et af de produkter, som er nævnt i denne bestemmelse, i sig selv kan forveksles med den anførte betegnelse. Det skal desuden godtgøres, at anvendelsen af mærket faktisk kan vildlede de pågældende forbrugere og dermed påvirke deres økonomiske adfærd. I denne forbindelse skal den nationale ret tage hensyn til den formodede forventning, der knytter sig til den pågældende angivelse, hos en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger.

Andet spørgsmål

39 Henset til den benægtende besvarelse af det første spørgsmål er det andet spørgsmål uden genstand.

Sagens omkostninger

40 De udgifter, der er afholdt af den tyske og den franske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Bundesgerichtshof ved kendelse af 26. juni 1997, for ret:

Artikel 13, stk. 2, litra b), i Rådets forordning (EØF) nr. 2333/92 af 13. juli 1992 om fastsættelse af almindelige regler for betegnelse og præsentation af mousserende vine og mousserende vine tilsat kulsyre skal fortolkes således, at det,

for at det i bestemmelsen indeholdte forbud kan anvendes, ikke er tilstrækkeligt at fastslå, at et mærke, som indeholder et ord, der indgår i betegnelsen for et af de produkter, som er nævnt i denne bestemmelse, i sig selv kan forveksles med den anførte betegnelse. Det skal desuden godtgøres, at anvendelsen af mærket faktisk kan vildlede de pågældende forbrugere og dermed påvirke deres økonomiske adfærd. I denne forbindelse skal den nationale ret tage hensyn til den formodede forventning, der knytter sig til den pågældende angivelse, hos en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger.

Puissochet Moitinho de Almeida Gulmann

Edward Wathelet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. januar 1999.

R. Grass J.-P. Puissochet

Justitssekretær Formand for Femte Afdeling